

kralja manj. Boji so bili hudi ali z ozirom na druge punde se je ta revolucija mirno in brez posebnega krvprelivanja izvršila. Kralj je z vso svojo družino na neki tuji barki pobegnil. Ustanovila se je neka proviziorna vlada, ki hoče red napraviti. Posebno razburjenje vlada glede jezuitov in menihov, ki so raz klostrov bombe na ljudstvo metali. Vsi redovniki so iz Portugalske izgnani in premoženje samostanov je zaplenila država. Kralj je baje 30 milijonov dolga zapustil. Zmagujoča ta revolucija ima veliki pomen tudi za sosedno Španjo, kjer so razmere precej podobne portugalskim. S svojim grozovitim izkoriščevanjem so klerikalci diskreditirali kraljevstvo. In zdaj pada sad za sadom...

Velika tožba. Rusinskim dijakom, ki so na univerzi z revolverjem v roki branili svojo „pravico“, izročila se je zdaj obtožnica, ki obsega 55 tiskanih strani. Toženih je 101 oseb. Prič je povabljenih 72. Sodišču je predloženo 15 revolverjev, ki jih je policija razgrajčem vzela. Razprava se bode vršila sredi novembra.

Tržaški župan Valerio je odstopil. Nekateri trdijo, da je to storil zaradi svojega iredentovskega mišljenja, ki ga je celo tako daleč spravilo, da je na cesti demonstriral. Drugi zopet pravijo, da je zapleten v bankerot „banke popolare“.

Proti škofu. Člani katoliške občine Arvo na Ogrskem so zagrozili, da bodejo k protestantizmu prestopili, ako škof njih župnika ne pusti pri miru. Dotičnega župnika so namreč za državnega poslanca izvolili, škof pa mu je zapovedal, da mora odstopiti. Oj ti politika, koliko duhovnikov izneveri božji službi!

Umr! je dr. Anton Pergelt, eden najodličnejših državnih poslancev avstrijskih. Bil je ustanovitelj in vodja nemške napredne stranke.

Češki „patrioti“. Vlada razpustila je češko društvo anarhistične mladine v Pragi zaradi hujškanja proti vojaštvu in proti državi. Več oseb je bilo zaprtih. S temi ljudmi se bratijo slovenski „narodnjaki“.

Ljubljanski Hribar, imenovan „Žane iz Lublane“ hoče baje novo stranko ustanoviti. To bo „hec“! Mož se vedno ne razume, da je položeno ad acta. Pojdi spat, spat, na Rusko h kozakom.

Vbogi cesar! Poroča se, da bode novopečeni črnogorski kralj Nikita v kratkem obiskal našega cesarja. Take obiske naj bi se utrujenemu našemu cesarju raje prihranilo! Saj vendar vemo, kdo in kaj je ta Nikita!

Prvaška brezstidnost.

(Izvirni dopis.)

Nedavno smo poročali o grozni blamaži šoštanjskih prvakov. Znano je pač javnosti, na kaki način so ti čudni poštenjaki postopali z ljudskim denarjem, katerega so si revni kmetje prislužili in ga naložili v šoštanjski posojilnici.

Nad dvestotisoč kron naloženega denarja je zginilo in posojilnica nima sredstev, povrniti vložnikom denarja. Poročali smo o slavnem umotvoru še slavnjega dohtarja Kukoveca, ki je kar na mah hotel spraviti posojilnico in ž njo

tudi šoštanjske prvake iz vsake zadrege. Denar, katerega so prvaki pokradli, mora povrniti nemški Woschnagg, tako se je glasila parola in velikansko veselje se je razneslo po prvakem brlogu. Poročali smo, da se je pred 28 leti, ko so še v posojilnici (takrat Vorschussverein imenovani) složno skupaj delovali Nemci in Slovenci, vsled sklepa občnega zbora razdelil med člane rezervni sklad, kar se sicer ni po vsem s takratnimi statuti strinjalo, kar pa tudi ni bilo protizakonito, ker je razdelitev ravno sklenil občni zbor članov.

In gospod Franz Woschnagg sen., kateri je kot ud načelnštva le izvršil sklep občnega zbora, ni od tega sklada ničesar drugega dobil, kakor postavno mu pristojajoč delež, kakor vsaki drugi član, namreč primerni delež.

Slavni jurist Dr. Kukovec pa je iztuhtal, da mora sedaj gospod Franz Woschnagg povrniti celi rezervni sklad — in ne morebiti samo delež katerega je on dobil — ter tudi 28 letne obresti. Ta premeteni jurist namreč ne ve, da se vsaka odškodninska terjatev in pa obresti zaletijo v treh letih, kar sicer ve že vsaka dekla na Pohorju.

Vložil je toraj v imenu posojilnice zoper gospoda Woschnagg tožbo. A s to neumnostjo še ni imel zadosti.

Vložil je namreč tudi za Jakoba Volk, Martina Goršek in čevljarja Tavzes odškodninsko tožbo, glasečo se na 60.000 K.

Ti trije brihtni gospodje, kateri pred 28 leti sploh še v Šoštanju bili niso, kateri sploh nikoli niti 1.000 K. lastne gotovine posedovali niso, kateri so šele v zadnjih letih vstopili kot člani posojilnice, se čutijo oškodovani za 60.000 K. Človek ne ve, ali naj bi se bolj neumnosti takih ljudi smejal, ali naj bi se jezil čez njihovo brezmejno predrznost.

Čujte in strmite: gospod Franz Woschnagg mora posojilnici povrniti denar, katerega so drugi vkradli, poleg tega pa mora še plačati Volku, Goršek in Tavzesu 60.000 K.

Ideja teh gospodov je res imenitna. Sleherni prvak, ki ni nikoli imel in nima ničesar v žepu, se čuti načelnat oškodovanega in hajdi na sodnijo tožiti premožnega Nemca na odškodnino. To je najkrajša pot, priti do premoženja brez vsega dela in truda.

Jasno je, da je sodišče vse tožbe zavrnilo. A gospodom in dohtarju Kukovecu ta blamaža ni zadostovala. Rekurirali so zoper razsodbo na višje sodišče v Gradcu, katero pa je seveda tudi tožbo moralo po postavi zavrniti. Jako zanimivo in značilno je bilo nastopanje dohtarja Kukoveca pred nad sodiščem.

Mož ni morebiti utemeljeval tožbo poglavito s zakonitimi vzroki, temveč je zahteval obsodbo gospoda Woschnagg-a milo javkajoč, da mora posojilnica poginuti, če gosp. Woschnagg ne bode obsojen.

Ker šoštanjski prvaki polagoma vendar nvidevajo, da z denarjem ne bo nič, začeli so v svoji ostudni jezičnosti in hudobnosti gosp. Woschnagg-a napadati v zakonitih lističih, zlasti pa v zloglasnem Narodnem dnevniku. Prepričali

vajo mo umazanost, ker se je kratkoma omele nekaterih sorodnikov svoje rajinke žene, ki so imeli preveliko poželjenje po denarju in stili neutemeljene zahtevke.

O tem pa prvaki popolnoma molče, kolikotisočakov je gospod Woschnagg daroval za javni blagor. Še lansko leto je otvoril ubožnico, kateri imajo večinoma slovenske ubožne rodbine zavetje in sploh celo oskrbo. Velik del šoštanjskih prebivalcev živi od Woschnagg-ove tovarne.

In sedaj pa pogledimo, kaj so šoštanjski prvaki storili za javni blagor? Odgovor je jakozalosten. Ivan Vošnjak, bivši deželni poslanec in nekdanji šoštanjski župan ni samo zapravil skoro 200.000 K. kmetkega denarja, ki ga je kot načelnik posojilnice pobral, temuč je tudi prišel v konkurz in s tem svojim upnikom napravil ogromno škodo. Veleposestnik Franc Rajster, tudi nekdanji prvaški župan v Šoštanju, je istotako prišel v konkurz. Jakob Volk, najzagrinejši hujšak, si je, seveda s tujim denarjem, otvoril kemično pralnico, katero je posedoval komaj leto dni, ker mu je bila vsled dolga prisilnim potom prodana. Martin Goršek, bivši občinski tajnik v Šoštanju, je v občinski blagajni zakrivil z Rajsterjem vred različne neurednosti in sta se oba rešila kazni le s tem, da sta škodo pravočasno pornila.

Vsi ti narodni voditelji in žalibog še sedaj zastopniki slovenskega življa v Šoštanju, še niti vinarja niso dali ali darovali za javni blagor. Živeli so ne morebiti od žuljev svojih rok, temveč na tuje stroške, od denarja, katerega so kmetje s svojimi žuljavimi rokami prislužili. Zveli so nadalje od narodnih in političnih hujškarj — in ti ljudje hočejo še gospodari v Šoštanju. Gospodarili so žalibog veliko predolga celi okraj čuti to gospodarstvo, a sedaj je vendar prišel zasluženi konec. Skrbelo se bode, da se časi zloglasnega prvakega gospodarstva nikoli več ne bodo vrnili. Lasciate ogni speranza!

Dopisi.

Sv. Trojica v Slov. gor. Dopisi v „Slov. Gospodarju“ izgledajo tako, da si mora vsak misliti, da bode z nami skoraj zapelo, ja obeta nam da pridemo v neki vrtinec, kjer se bode mo poženknali. Ako bi pred nekaj stoletji na sveti bili, bi morali gotovo na ognjenem odru smrti storiti in to le zato, ker nočemo za našimi prvaki letat in ker se starega in dobrega drimo. Sedaj nam seveda drugega ne morejo, kakor nas po časniki denuncirati. Pa zakaj le ti „liberalni“ gospodje samo v „Gospodarju“ pišejo? Bi ja lahko v svojih časniki Trojičarje kaj nakinčali; pa tistih nihče pri nas ne bere in nategadelj se morajo pod „Gospodarjevo“ odego skrivati. Poskušajo tudi naše častite gospode za se pridobiti, ker dobro vedo, da bi drugake izgledali proti nam kakor muha proti slonu. Da pa dokaj dobro ne ide, pa morajo nekoga imeti, da zanje kožo drži. Tako je moral na izidu občinskih volitev usmiljenja vredni poslanec Roškar kriv biti, ker je baje za občino premalo storil. V drugi vrsti pa klerikalci. Da bode mo pet volitva, je pravil eden tistih liberalnih gospodov, bodo ti liberalci sami agitirali, ker le potem je mogoče zmagati. Tisti bodo tedaj zmagali, katerih je tako veliko, da jih na prstih lahko prešteješ, tudi če bi ti ena roka manjkala. Okinčat se pa znado tako lepo, da tem lažem kar sami ne morejo verjeti. Pišejo da Trojičarji samo radi tega zmagojo, ker terorizirajo; prav za prav pa z našim županom nihče ni zadovoljen. O ti figura, tak se ti je že tvoj treban napel?! Ali si tak slabe pameti? Vendar si pozabil, kako se vam je pri volitvah godilo, kako žalostno je za vas bilo po pooblastila hoditi, ker ste pri vsakem hramu slišali: le za Goloba damo pooblastilo! Ste pozabili, da ste takrat radi ali neradi morali lagat, da tudi le gospoda Goloba hočete za prestojnika, ker drugake se enega pooblastila ne bi imeli?! Še se znate spominjati, da so častiti gospod Puntner vam v oči povedali, da dajo svoj glas le gospodu Golobu? Žalostno za vas, da ste morali takrat sami to obupati, sedaj pa bi radi lagali!! Tedaj drugokrat samo toliko pišite, kar je resnica, drugače vam kaj več povemo. — Terorizirali ste tudi samo vi in samo pred vami so se volili na dile ali k sosedu skrivali itd. Pišemo te pri

Naš prestolonaslednik z družino.

Današnja slika nam pred očuje bodočega avstrijskega cesarja, prestolonaslednika nadvojvoda Franc Ferdinanda v krogu svoje družine. Kakor znano, živi nadvojvoda že 10 let sem v najsmrečnejšem zakonu z grofico Sofijo Chotek, vojvodinjo Hohenburško. Temu zakonu izšli so trije otroci i. s. razven l. 1901 rojene knežinje Sofije še dva sinova: knez Maksimilijan (rojen l. 1902) in princ Ernst (rojen l. 1904). Nadvojvoda Franc Ferdinand je danes 45 let star.

Der österreichische Thronfolger mit Familie.

V vsaki hiši naj bodejo „Štajerčeve“ užigalice!